

ka mukaan alkuperäinen hurmoksellinen kristinusko olisi vähitellen jäykistynyt kirkollisen valtapelin seurauksena kato-liseksi kirkoksi. Sen räikeä väite oli, että nykyinen kristinusko on pelkkä voittajan uskonto. Muut kristinuskon kuvitellut muodot olisi tämän näkemyksen mukaan kukistettu ja julistettu sen jälkeen harha-opeiksi.

Raamattu ei kuitenkaan anna todisteita tästä. Siksi vastakkain ovat aatteet ja Raamattu. Kirkko pitäytyy Raamatussa ja us-koo, että sen todistus historiasta ja evan-geliumin sisällöstä on tosi. Siksi perinteinen käsitys kristinuskon alkuperästä on his-toriallisesti pätevä. Uudet teoriat joutuvat puolestaan esittämään lähteiden vastaisia

väittämiä ja kuvitelmia siitä, että tekstien takana olisi tapahtunut jotain muuta.

Näin ajaututaan monien nykykiistojen kohdalla samanlaiseen asetelmaan, jota populaari romaani Da Vinci -koodi syn-nytti kymmenisen vuotta sitten. Salaliitto-teoria pyrkii selittämään sen, että kirkol-linen valtapeli olisi tukahduttanut aidon kristinuskon monenlaisia muotoja.

Todellinen tieteellinen historiantutki-mus, jota Evans harjoittaa sen parhaim-massa muodossa, osoittaa tuollaiset väit-teet kuitenkin pelkiksi salaliittoteorioiksi. Ne käyvät ehkä jonkin aikaa pseudo-tie-teellisestä viihteestä, mutta Raamatun si-sällön todellisen arvioimisen kriteereiksi niistä ei ole.

STI:n tuottamat kirjat herättävät keskustelua

Julkisessa keskustelussa on vuodenvaih-teen kahta puolta käyty melko innokas-ta, jopa tunteita herättävää keskustelua teologisen insituutin tuottamista kirjois-ta. Syksyn mittaan todettiin ensinnäkin, että lähetystä käsittelevä Iustitia 29, *Lä-hetys globalisoituvassa maailmassa*, on myyty melko nopeasti loppuun. Kirk-komme sisällä käytävä keskustelu lähe-tystyön sisällöstä ja tulevaisuudesta on perin ajankohtainen, ja Iustitian numero osui sopivasti ajan hermoon. Kirjaa on käytetty myös materiaalina alan semi-naareissa.

Toinen keskustelua herättänyt teos on tutkija Timo Eskolan kirja *Beyond Biblical Theology*, joka käsittelee raama-tuntulkinnan historiaa (suomeksi lyhy-empänä versiona *Tulkinnan kahleissa*). Tutkimuksessa tarkastellaan varsin run-

saasti suomalaisen emeritusprofessori Heikki Räisänen tulkintaa ja sen kehitymistä. Tosin nämä aiheet sijoitetaan paljon laajemman tulkintahistorian ke-hyksiin. Syksyn lopulla jopa Räisänen itse osallistui keskusteluun, ja tämä de-batti jatkuu tämän vuoden puolella alan keskeisen lehden, Teologisen Aikakaus-kirjan sivuilla.

Keskustelun ytimessä on kiista Raam-atun sosiologisesta tulkinnasta. Räu-sänen on aihepiirin keskeisin edustaja koko Euroopassa. Puheenvuoroissa koetetaan selvittää, onko Räisänen hy-lännyt Raamatun kokonaan Jumalan il-moituksena ja lähtenyt selittämään sitä pelkän kulttuurihistorian keinoin.